

Social Return in vogelvlucht

W

at is Social Return on investment (SROI)?

Social Return on Investment (SROI) is oorspronkelijk een methodiek die de

maatschappelijke effecten van een investering in beeld brengt. Wat is bijvoorbeeld het maatschappelijk rendement van de inzet van een ouderenadviseur, een jongerenwerker of een speelparkje in een wijk? Met de komst van de participatiewet heeft de term SROI onder de kortere naam Social Return ook opgang gemaakt als verzamelnaam voor beleid en acties om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan de slag te helpen. Voor 'een afstand tot de arbeidsmarkt' bestaat geen scherpe afbakening, maar over het

algemeen gaat het om langdurig werklozen, mensen met een arbeidshandicap en leerlingen die een praktijkgerichte beroepsopleiding volgen. Deze uitgave gaat over deze vorm van SROI.

Hoe kan een gemeente Social Return invullen?

Een gemeente is zowel werkgever als opdrachtgever. Als werkgever

kan ze zelf mensen in dienst nemen die zonder re-integratieondersteuning niet aan het werk komen. Als opdrachtgever kan ze voorwaarden stellen bij aanbestedingen. Bij het geven van opdrachten wordt van een marktpartij bijvoorbeeld geëist dat 5 procent van het werk wordt uitgevoerd door iemand met een afstand tot de arbeidsmarkt.

SOCIAL RETURN IN CIJFERS

Waarom doen gemeenten aan Social Return?

96 %	uitstroom uit de uitkering
89 %	werkervaring voor doelgroep
57 %	werkgevers bij sociaal beleid betrekken
55 %	bijdrage aan sociale doelstellingen gemeente
13 %	anders

Domeinen waar Social Return wordt toegepast

75%	Infrastructurele werken en onderhoud
74%	Groenvoorziening
71%	Schoonmaak
65%	WMO en zorg
64%	Bouw
44%	Catering
26%	Re-integratiediensten
25%	Transport en logistiek

Doelgroepen die gemeenten inzetten

94%	WWB (bijstand)
79%	SW-geïndiceerden
60%	IOAW/ IOAZ (oudere werklozen)
60%	WW
56%	Wajong
56%	BOL/BBL, VSO (praktijkopleidingen)
46%	Vroegtijdige schoolverlaters
29%	Niet-uitkeringsgerechtigde werkzoekenden

Sommige beleidsterreinen lenen zich goed voor inzet van Social Return door de aard van het werk. Bijvoorbeeld het beheer en onderhoud van de openbare ruimte, groenvoorziening, wegebouw en wegonderhoud, en reiniging en afvalmanagement

Wat speelt er rond Social Return?

Veel gemeenten zijn zoekende naar een goede invulling van Social Return. Hoe kunnen negatieve effecten zoals verdringing van mensen met een reguliere baan worden voorkomen? Blijkens een enquête vindt 40 procent van de gemeenten verdringing een probleem.

Het flexibel toepassen van eisen aan opdrachtnemers en open hierover communiceren kan helpen om dit probleem op te lossen. Als bijvoorbeeld een werk met inzet van Social Return wordt uitgevoerd en het betekent dat daardoor een reguliere arbeidskracht moet worden ontslagen, kunnen gemeente en opdrachtnemer samen kijken naar een andere oplossing, bijvoorbeeld een extra inspanning bij een andere klus die zich daar beter voor leent.

Het tegengaan van 'draaideureffecten' is een ander punt dat veel gemeenten bezighoudt. Iemand met een afstand tot de arbeidsmarkt kan soms voor korte tijd aan de slag om dan weer van voor af aan te beginnen, zonder dat er iets wezenlijk verandert. Om dit tegen te gaan, is het nodig dat een tewerkstelling

onderdeel uitmaakt van een bredere begeleiding, die ook voor en na die periode plaatsvindt en waarin verschillende klussen in samenhang met elkaar worden ingepland.

Tenslotte vraagt werken met Social Return vaak een flinke aanpassing in de gemeentelijke organisatie en interne samenwerking. Met name de sociale dienst en de dienst die het beheer van de openbare ruimte regelt moeten nauw gaan samenwerken om voor een goede match te zorgen tussen mensen 'uit de kaartenbak' van de sociale dienst en het werk dat de gemeente laat uitvoeren.

Conclusie

Social Return past in de trend van actief burgerschap, ofwel de participatiemaatschappij. Burgers wordt steeds nadrukkelijker gevraagd om naar vermogen een bijdrage aan de samenleving te leveren. Een extra steuntje in de rug voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt past goed in dat streven.

Ook voor de openbare ruimte is Social Return een trendsetter voor een nieuwe benadering. Een enge benadering van efficiency en arbeidsextensief beheer maakt plaats voor een ruimere blik, waarbij de inzet van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt meetelt in het resultaat. Bovendien levert de presentie van meer werkende mensen in de openbare ruimte een positieve bijdrage aan de beleving ervan.

Verder lezen

- NVRD; Social Return 'van verplichting naar verbinding'; Handreiking; NVRD, Arnhem, 2014.
- Stadswerk werkgroep Social Return; Social Return, Naar één loket; Stadswerk, Ede, 2014.
- TNO (M.L. van Emmerik, T. de Jong & P. Brouwer); Inventaristatie Social Return bij Gemeenten; TNO, Hoofddorp, 2014.